

Do czego doprowadziło porwanie pięknej Heleny?

Na czym polegało Pyrrusowe zwycięstwo?

Czym kończyło się spożywanie ambrozji?

Do czego prowadzi niechęć kobiet do mężczyzn?

Dlaczego mężczyźni mają kompleks Meduzy?

Kim była kobieta „świecąca przy mężczyźnie”?

Jak wyglądają ośle uszy?

Kontynuujemy omawianie istoty związków frazeologicznych obecnych w naszym codziennym języku. Warto wiedzieć co oznaczają ustabilizowane w naszym języku połączenia wyrazów, których znaczenie nie wynika bezpośrednio ze znaczenia składających się na nie pojedynczych słów. Tym bardziej, że autorzy twórcy tekstu korzystali z mądrości Pitagorasa i Kalontasa.

Warto o tym wiedzieć by móc mówić nie tylko pięknie, ale i mądrze.

Piękna Helena - przedmiot wielkiego sporu o coś, symbol wielkiej miłości, dla której ktoś jest gotów poświęcić wszystko

Z mitologii żona Menelaosa, króla Sparty. Jej porwanie stało się bezpośrednią przyczyną wojny trojańskiej.

Pole elizejskie - raj, kraina wiecznego szczęścia, w której znajdują się dobre dusze (wersja według religii chrześcijańskiej)

W mitologii pola te były miejscem biesiad w krainie wiecznej szczęśliwości. Częściej jednak przedstawiana jako kraina nad Oceanem, na zachodnich krańcach świata – miejsce wiecznej szczęśliwości i wiecznej wiosny. Panował tam Kronos, syn Gai (Matki Ziemi) i Uranosa (Pana Niebios), a jednocześnie ojciec Zeusa i Hadesa. Starożytni Grecy wyobrażali sobie życie po śmierci jako mniej ciekawe niż na Ziemi. Dusza zmarłego po przepłynięciu rzeki Styks w łodzi starca Charona, stawała przed trybunałem trzech sędziów. Tam dusza była sądzona, następnie szła w jedno z trzech miejsc spoczynku wiecznego; m.in. na Elizje. Sprawiedliwi kierowali się na prawo do rzeki zapomnienia - Leto. Napiwszy się z niej wody, zapominali o ziemskim życiu.

Pyrrusowe zwycięstwo - zwycięstwo opłacone nadmiernymi ofiarami

Nazwa pochodzi od imienia króla Epiru, Pyrrusa, który w III w. p.n.e. toczył wojnę z Rzymem i jego okupionej dużymi stratami, wygranej w bitwie pod Ausculum w roku 279 p.n.e.. Wedle starożytnych historyków Pyrrus miał powiedzieć po bitwie do gratulujących mu sukcesu oficerów: "Jeszcze jedno takie zwycięstwo i będę zgubiony". Odnosiło się to do tego, iż zwycięstwo kosztowało Pyrrusa ok. 3-4 tys. zabitych i dużą liczbę rannych (w sumie kilkanaście procent składu osobowego armii), które to straty w warunkach wojny prowadzonej na obcym terytorium były nie do uzupełnienia, natomiast Rzymianie, mimo iż ich straty były blisko dwukrotnie większe, operując na własnej ziemi z łatwością mogli sformować nowe legiony.

Ambrozja – wyśmienite jedzenie, „niebo w gębie”

Ambrozja to w greckiej mitologii pokarm bogów dający im nieśmiertelność. Ambrozja odznaczała się nadzwyczajną słodyczą i zapachem.

Kompleks Dafne – u kobiet postawa niechęci do mężczyzn, seksualności, brak potrzeby miłości w związku heteroseksualnym

Prawzorem jest nimfa Dafne, córka boga tesalskiej rzeki; daremnie próbując uciec od zakochanego w niej Apollina, Dafne wyprosiła u ojca, aby zmienił ją w drzewo wawrzynu.

Echo – fala akustyczna odbita od przeszkody i powracająca do słuchającego po zaniku wrażenia słuchowego wywołanego falą pierwotną

W greckiej mitologii nimfa górską, (istnieje kilka wersji mitów o niej np. Hera ukarała ją za jej gadatliwość tym, że nie mogła ani pierwsza mówić, ani gdy inni mówili, milczeć. Odtrącona Przez Narcyza, którego kochała, zmarniała z miłości i pozostał z niej jedynie głos, rozlegający się jako echo. Zataiła przed Herą miłostki Zeusa, za co Hera skazała Echo na powtarzanie ostatniego słowa rozmawiającej z nią osoby).

Kompleks Meduzy – u mężczyzny poczucie zagrożenia prowokowane nadmiernym wyczuleniem na wyraz oczu kobiety

Archetypem jest antyczna Meduza, której wzrok zamieniał człowieka w kamień.

Puścić famę – rozgłosić pogłoskę, plotkę, opinię

Fama rzymska bogini, uosobienie pogłoski, odznaczająca się niezwykle szybkością.

Wizja Kasandry - zapowiedź klęski lub wielkiego nieodwracalnego niepowodzenia

Kasandra to imię żeńskie, pochodzenia greckiego, oznaczające "Świecącą przy mężczyźnie" (kekasmai-świecić, aner-mężczyzna). W mitologii greckiej Kasandra była wróżbiarką, w której dramatyczne przepowiednie nikt nie wierzył, mimo że miała ich dar otrzymany od Apollina.

Ośle uszy - symbol głupoty

W terminologii bibliotekarskiej tak jest nazywany przejaw nieumiejętnego posługiwania się książką, czego efektem są pozaginane rogi kartek. Występuje często w zeszytach. Prosty sposób zapobiegania jest zakładanie w domu trójkątów z obciętych rogów koperty na dolne rogi kilku razem złożonych kartek. Takie uszy posiadał król Midas, który był sędzią w sporze pomiędzy Marsjaszem i Apollinem. Z powodu tego, że zagłosował na śmiertelnika, bóg zostawił mu to coś na pamiątkę, o której później dowiedzieli się wszyscy za sprawą nadwornego fryzjera.

Pytyjska odpowiedź - odpowiedź niejasna, dwuznaczna, wprowadzająca w zakłopotanie. Taką odpowiedź uzyskali między innymi Edyp oraz Deukalion i Pyrra.

Czarowne połączenia wyrazów, czyli frazeologizmy mitologiczne (cz. 2)

Kategoria: Styl życia

Opublikowano: sobota, 06, sierpień 2011 00:00

Odsłony: 12101

Źródło: opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej www.archeos.pl